

Podaci za pripremu PRORAČUNA ZA GRAĐANE za 2026. godinu

Sukladno instrukciji za proračunske korisnike broj 2. u pripremi Zahtjeva za dodjelu sredstava iz Proračuna za 2026. godinu, potrebno je uz finansijski zahtjev za sredstvima dostaviti i određene podatke vezano za pripremu Proračuna za građane, slijedom toga potrebni podaci u nastavku.

1. Posmatrajući ukupnu postojeću tekuću potrošnju Proračuna Institucije ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine, potrebna sredstva prikazana po godinama slijede:

Godina	2025.	2026.
Proračun/potrebna sredstva	3.804.000 KM	4.285.000 KM

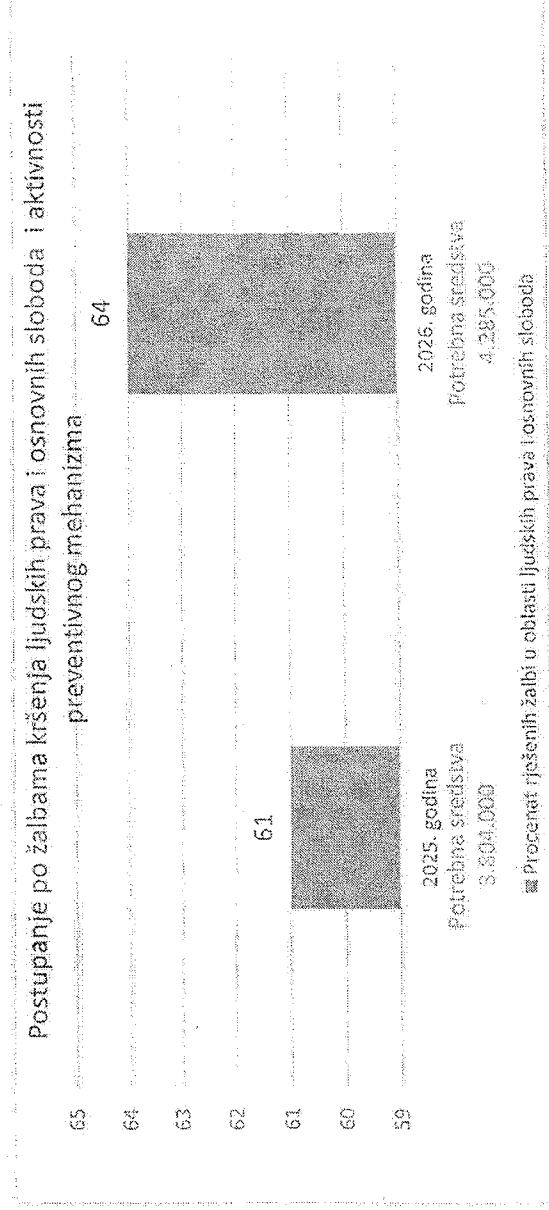
Grafički prikaz programske strukture Institucije ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine, sa podacima o potrebnim sredstvima u postojećoj potrošnji prikazan po programu i indikatorima programa kako slijedi:

Program 0211300 Zaštita i promocija ljudskih prava i osnovnih sloboda

Cilj programa je osiguranje zaštite i promocije ljudskih prava i vladavine prava.

Pokazatelj ishoda je nivo zaštite i promocije ljudskih prava i osnovnih sloboda i vladavine prava.

Programska aktivnost – 0211310 Postupanje po žalbama kršenja ljudskih prava i osnovnih sloboda i aktivnosti Preventivnog mehanizma

2. Sažet opis nadležnosti Institucije ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine u nastavku:

Institucija ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine je nezavisna institucija koja je uspostavljena Aneksom 6 Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini – Sporazum o ljudskim pravima i Zakonom o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine. Osnovni mandat Institucije predstavlja promocija i zaštita prava fizičkih i pravnih lica, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim sporazumima koji se nalaze u dodatku Ustava Bosne i Hercegovine.

Nadležnosti i načela djelovanja Institucije ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine, definisana su odredbama čl. 2, 4. i 25. Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine¹, kako slijedi:

- Nezavisnosti Institucije ombudsmana od svih organa državne vlasti u vršenju svoje funkcije;
- Financijska samostalnost;
- Nepriistrasnost i samostalnost u radu.

Dalje Institucija ombudsmana djeluje i kao Preventivni mehanizam u Bosni i Hercegovini u skladu s OPCAT-om s ciljem sprječavanja mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja prema osobama lišenim slobode. Njegove nadležnosti obuhvataju redovne i nenajavljene obilaskne ustanova, davanje preporuka i prijedloga za zakonodavne izmjene, saradnju s domaćim i međunarodnim tijelima, izradu izvještaja, kao i edukaciju i podizanje svijesti. Mehanizam ima pravo na slobodan pristup ustanovama i podacima, te na razgovore s osobama lišenim slobode bez prisustva službenih lica. Važno je naglasiti da Preventivni mehanizam ne rješava pojedinačne žalbe, već djeluje isključivo preventivno.

Pored Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine kojim se definišu izvorne nadležnosti i načela djelovanja Institucije ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine, Institucija također ima i posebne nadležnosti definisane odredbama:

- I. Zakona o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini² koji određuje Instituciju ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine kao centralnu instituciju za zaštitu od diskriminacije.

Člankom 7. stav (2) Zakona o zabrani diskriminacije propisana je nadležnost Institucije Ombudsmana BiH: a) zaprima pojedinačne i grupne žalbe u vezi s diskriminacijom; b) fizičkim i pravnim licima koja su podnijela žalbu zbog diskriminacije daje potrebna obavještenja o njihovim pravima i obvezama, te mogućnostima sudske i druge zaštite; c) povodom žalbe Ombudsman Bosne i Hercegovine može odlučiti da ne prihvati žalbu ili da pokrene postupak istraživanja; d) predlaže pokretanje postupka medijacije u skladu s odredbama Zakona o medijaciji; e) prikuplja i analizira statističke podatke o slučajevima diskriminacije; f) podnosi godišnji, a prema potrebi i vanredne izvješća o pojavama diskriminacije Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnoj skupštini Republike Srpske i Skupštini Brčko Distrikta

¹ Zakon o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, br. 19/02, 35/04, 32/06 i 61/23)

² Zakon o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH", br. 59/09 i 66/16)

Bosne i Hercegovine; g) informira javnost o pojavama diskriminacije; h) na vlastitu inicijativu, provodi istraživanja u oblasti diskriminacije; i) daje mišljenja i preporuke s ciljem sprečavanja i suzbijanja diskriminacije, te predlaže odgovarajuća zakonska i druga rješenja.

Postupanje Ombudsmana po pojedinačnim žalbama predstavlja najznačajniji vid zaštite ljudskih prava, ali svakako je bitno napomenuti da Zakon o zabrani diskriminacije predviđa i ulogu Ombudsmana u aktivnostima promocije antidiskriminacijske zaštite, koja se ogleda u informisanju javnosti, podizanju svijesti, provođenju kampanja i drugim oblicima prevencije diskriminacije.

II. Zakona o slobodi pristupa informacijama Bosne i Hercegovine, Zakona o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine i Zakona o slobodi pristupa informacijama Republike Srpske.

Institucija ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine, shodno odredbama Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine³ i važećim zakonima o slobodi pristupa informacijama⁴ postupa po žalbama koje se odnose na povredu prava na slobodu pristupa informacijama, provodi istrage po službenoj dužnosti, a ima nadležnost i za izradu i dostavljanje vodiča i općih preporuka koje se odnose na provođenje i primjenu zakona iz ove oblasti.

Ombudsmani redovno, u okviru godišnjeg izvješća o aktivnostima Institucije ombudsmana za ljudska prava, Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine i Narodnoj skupštini Republike Srpske dostavljaju informaciju vezanu za primjenu zakona koji uređuju slobodu pristupa informacijama s preporukama čija implementacija bi trebala unaprijediti stanje u ovoj oblasti.

III. Zakon o vladinim, ministarskim i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine, Zakon o vladinim, ministarskim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine i Zakon o vladinim, ministarskim i drugim imenovanjima Republike Srpske daju Ombudsmenima ovlaštenja za preispitivanje procesa imenovanja koja se provode u skladu sa odredbama naprijed navedenih zakona, te ovisno o rezultatima istrage ukoliko utvrde da je tokom procesa imenovanja došlo do kršenja odredbi Zakona donose nalaz, mišljenje i preporuku, a u slučaju neosnovanosti pritužbe pristupa zatvaranju predmeta.

Institucija ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine je teritorijalno organizovana na način da se Sjedište Institucije nalazi u Banja Luci, a uz tri područne kancelarije, i to: Područna kancelarija u Sarajevu, Područna kancelarija u Brčkom i Područna kancelarija u Mostaru, kao i Terenska kancelarija u Livnu.

Predsjedateljica ombudsmana BiH
Nives Jukić

³ Zakon o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, 32/00, 19/02, 35/04, 32/06 i 61/23;

⁴ Zakon o slobodi pristupa informacijama BiH, „Službeni glasnik BiH“, br. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13, Zakon o slobodi pristupa informacijama FBiH „Službene novine FBiH“, br. 32/01 i 48/11, i Zakon o slobodi pristupa informacijama Republike Srpske, „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/01;